

Kommunerna som marknadsaktörer

Förbundsjurist Lena Dalman och Lena Svensson

[lena.dalman@skl.se](mailto:lana.dalman@skl.se), [lena.svensson@skl.se](mailto:lana.svensson@skl.se)

Vad en kommun får göra – kommunal kompetens

- Regler finns i kommunallagen
- Särskilda regler i olika speciallagar
- Obligatorisk och frivillig verksamhet

Var/hur uppstår konflikter?

- I obligatoriska verksamheter kan kommunen välja att upphandla verksamheten i större eller mindre utsträckning. Offentlig och privat verksamhet kan finnas på samma marknad.
- I frivilliga verksamheter kan kommunen välja att bedriva verksamheten eller avstå. Offentlig och privat verksamhet kan finnas på samma marknad.
- Verksamheter utanför den kommunala kompetensen får kommunen inte engagera sig i. Ingen konflikt ska uppstå.
- Svårigheter kan finnas att bestämma gränserna för kommunens kompetens.

Varför kom KOS?

- Företagare upplevde osund konkurrens.
- Kommunallagens överklaganderegler ansågs vara otillräckliga.

Hur fungerar KOS?

- Reglerna finns i konkurrenslagen.
- De är utformade som framåtsyftande förbudsregler.
- För att förbud ska meddelas krävs *dels* att verksamheten/förfarandet faller utanför den kommunala kompetensen, *dels* marknadspåverkan.
- Det räcker alltså inte med att verksamheten/förfarandet strider mot den kommunala kompetensen.
- I rättspraxis har svårigheterna att avgränsa marknaden visat sig. De kommunala verksamheterna har ansetts vara för små för att ha marknadspåverkan.

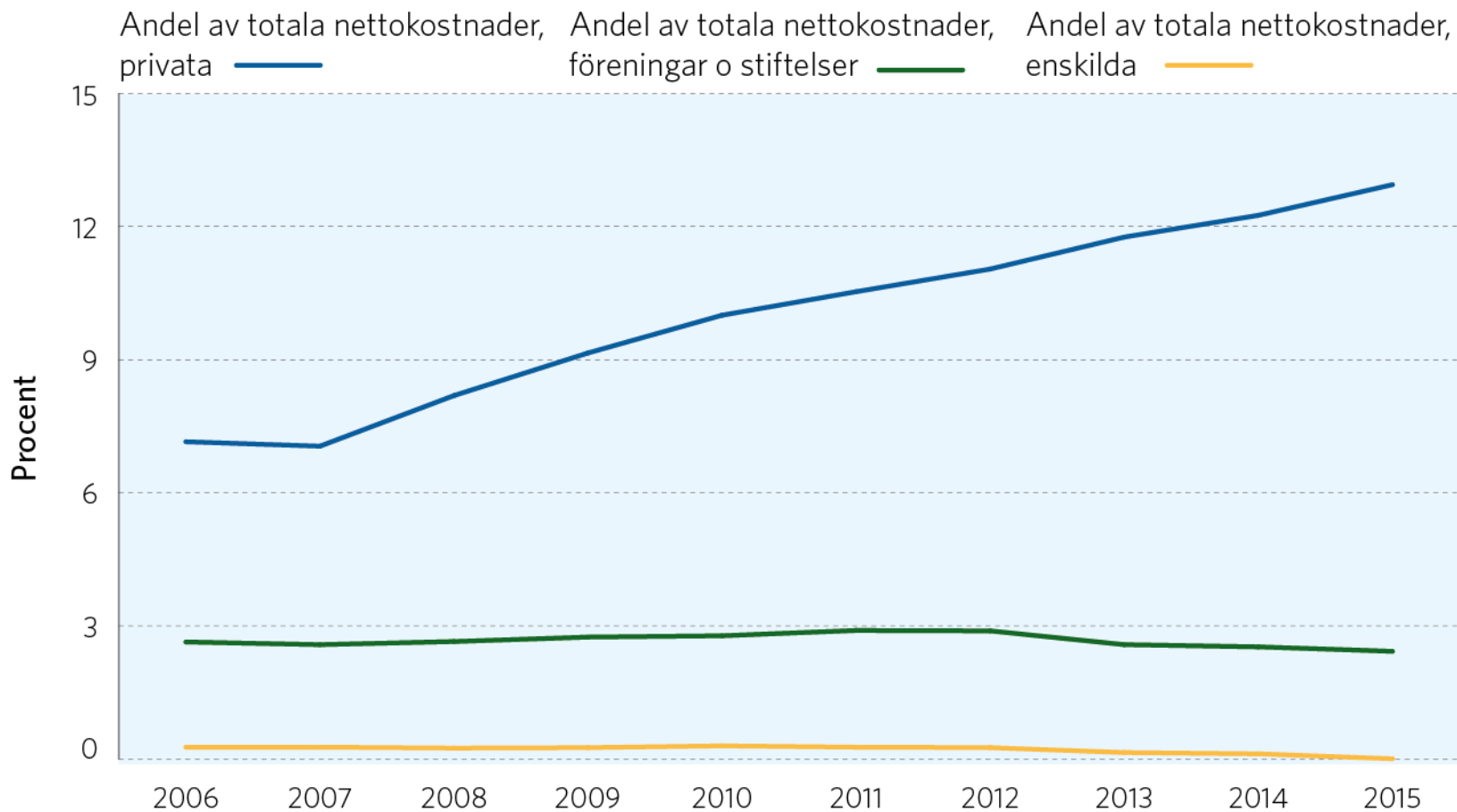
Verksamheternas totala kostnader, 2015, miljoner, fördelat på olika typer av kostnader

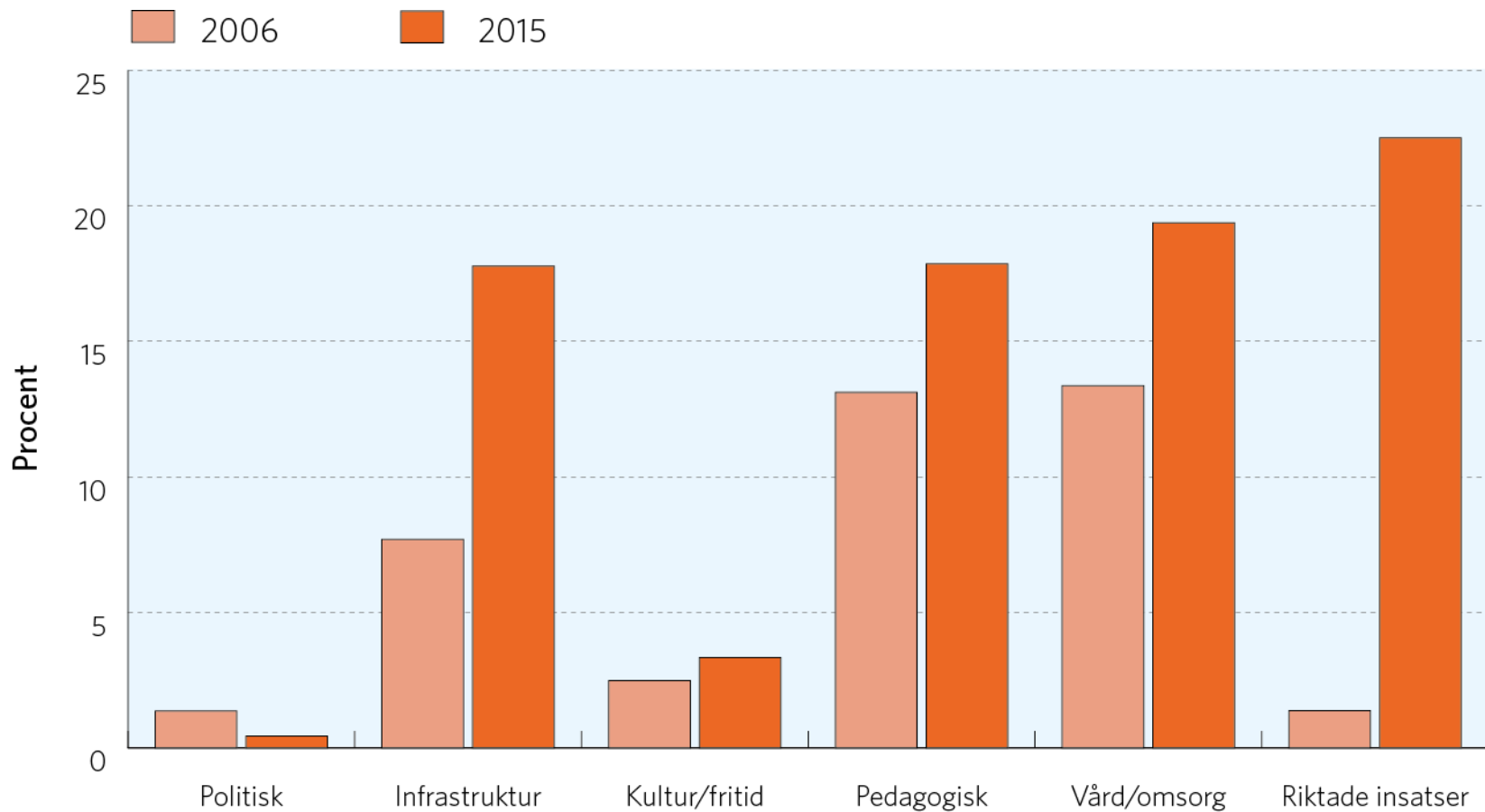
	Kommuner		Landsting och regioner	
Totala kostnader	572 165	100 %	324 674	100 %
Köp av verksamhet	101 354	18 %	59 320	18 %
Externa varor	22 938	4 %	48 937	15 %
Tjänster och bidrag	76 141	13 %	61 291	19 %
Övriga kostnader	371 732	65 %	155 126	48 %

4 • Kommunernas köp från privata utförare 2006–2015

Procentuell andel per organisationsform i procent av nettokostnad

6 • Kommunernas köp av verksamhet 2006 och 2015 fördelat per verksamhet Procent

Många är berörda

Verksamhet	Procent
Förskola	20 %
Grundskola	15 %
Gymnasieskola	26 %
Hemtjänsttimmar *	24 %
Särskilt boende *	19 %
Korttidsboende *	12 %
Vårdcentraler	42 %
Läkarbesök i primärvård	43 %
Övriga besök i primärvård	46 %
Läkarbesök spec somatisk vård	25 %
Läkarbesök spec psykiatrisk vård	28 %

Diskussioner om offentlig säljverksamhet

- Bredband
- Besöksnäringen
- Badanläggningar

Insikt

- Det är enbart företagare som varit i kontakt med kommunen som besvarar enkäten
- Frågorna rör enbart verksamheter som kommunerna har ett tydligt eget ansvar för
- Utifrån sitt resultat och vid jämförelser med andra kommuner och verksamheter får varje kommun kunskap om var förbättringar kan genomföras
- Undersökningen konkurrerar inte, utan kompletterar Svenskt Näringslivs undersökning
- I anslutning till undersökningen erbjuder SKL en utbildning för att förbättra servicen och effektivisera handläggningen – "Förenkla – helt enkelt"

Myndighets- och serviceområden

- Brandskydd
- Bygglov
- Markupplåtelse
- Miljö- och hälsoskydd (exkl. livsmedelskontroll)
- Livsmedelskontroll
- Serveringstillstånd
- Information
- Tillgänglighet
- Kompetens
- Bemötande
- Rättssäkerhet
- Effektivitet

Betyg per serviceområde

Område	2010	2012	2014	2015	
Information	66	67	68	70	+4
Tillgänglighet	70	70	72	72	+2
Bemötande	71	73	75	76	+5
Kompetens	69	70	71	72	+3
Rättssäkerhet	67	68	70	71	+3
Effektivitet	68	69	70	70	+2

Förenkla - helt enkelt – för ett bättre lokalt företagsklimat

- En utbildning för **alla** i kommunen som möter företagen
- Skapa en förståelse att företagsfrågorna är viktiga för alla som arbetar för kommunen – ligger i invånarnas intresse
- Främja samarbete och mer ansvarstagande över förvaltningsgränser och verksamheter
- Visa på företagens behov och processer (kundperspektiv)
- Vara en plattform för kommunens förbättringsarbete
- Tydliggöra de folkvaldas mål för utvecklingen

Kommunernas marknadsagerande

- MÅSTE
- KAN
- FÅR INTE
- KONKURRENT PÅ LIKA VILLKOR

- OLÄMPLIGT
- OLIKA TYCKANDEN

Kommuner och näringsliv är förutsättningar för ett fungerande lokalsamhälle!

Ta kontakt med kommunen om ni har synpunkter, frågor och funderingar!

